

Ruth Escudero: Yhteiskunta ei tue teatteria

Ruth Escudero opiskeli näyttelijäksi 1960-luvun lopulla, mutta 1980-luvun alusta lähtien hän on enimmäkseen ohjanut. Escudero oli mukana perustamassa Quinta Rueda -ryhmää ja toimi pitkään sen taiteellinen johtajana. Hän myös johti Perun kansallisen kulttuuri-instituutin teatteria 1995–2001.

"Kiinnostuin teatterista, kun työskentelin Katolisen yliopiston teatterin (TUC) johtajan sihteerinä. Rahoitin työllä sisustussuunnittelun opintojani. Aloitin teatteriopinnot ensimmäisen sihteerivuoden jälkeen. Valmistuttuani näyttelin ja aloin opettaa teatteria yliopistossa.

Vuonna 1978 perustimme Quinta Ruedan yhdessä muutaman muun TUC:n kasvatin kanssa. Kun alkuperäinen ohjaajamme poistui maasta, minä jouduin ohjaajan paikalle. En silloin tiennyt ohjaamisesta mitään. Olen oppinut pikkuhiljaa ohjaamalla, lukemalla, tarkkailemalla ja pyytämällä neuvoja.

Urani alussa ratkaisimme kaikki asiat yhdessä työryhmän kesken. Myöhemmin olen ymmärtänyt suunnittelijoiden tärkeyden osana työryhmää. Viime vuosina olen ottanut mukaan paljon nuoria suunnittelijoita.

Musiikki, valot, lavastus ja puvut eivät ole vain osa teosta, ne esitys itsessään. Harjoituksissa etsimme teosta yhdessä. Näyttelijät käyttävät pukuja ja meikkejä kaikissa harjoituksissa. Näin saamme vähitellen selville mitä näytelmä vaatii niiltä. Skenografiasta tulee olennainen osa teosta, kun se syntyy sen sisältä ja rakentuu päivä päivältä. Tällainen työtapa on minun ihanteeni, vaikkei se aina toteudukaan.

Työskentelen näyttääkseni että me ihmiset olemme täynnä tunteita ja ristiriitoja ja riippuvaisia toisistamme. Teatterin kautta voin antaa mahdollisuuden inhimillisyydelle tässä väkivaltaisessa ja vihamielisessä yhteiskunnassa, joka ei kunnioita mitään.

Valtiota ei kiinnosta kehittää kulttuuripolitiikkaa. Ainoa poikkeus oli **Velasco Alvaradon** hallinto (1968–1975), joka loi Kansallisen kulttuuri- ja teatteri-instituutin. Kun johdin Kansallista teatteria, veimme perulaisia esityksiä koululaisten ja opiskelijoiden luo, kuntiin ja lähiöihin. Järjestimme kilpailuja löytääksemme uusia tekstejä. Oli tapaamisia, festivaaleja, julkaisuja. Sittenmin tuo aktiivisuus hiipui Perusta.

Perulainen teatteri on täysin riippuvaista tekijöiden omistautumisesta. Yhteiskunta ei tue teatteria, eikä se ole yleisölle ensiarvoisen tärkeää. Esiintymistilan etsiminen on tuskallista, ja kaikki kilpailevat Liman parista mielenkiintoisesta salista. Katsomoihin tulevat vain ne, joilla on ylimääräistä rahaa itsensä huvittamiseen. Uskon kuitenkin, että katsojien määrä kasvaa. Nuoret käyvät yhä enemmän teatterissa.

Limassa esitetään hyvin monipuolisia teoksia. Silti tunnen, että meidän pitäisi tehdä esityksiä ja kirjoittaa tekstejä, jotka koskisivat enemmän tämän maan ihmisiä ja elämää. Ehkä silloin teatteri kiinnostaisi useampia. Nuorissa kaupunginosissa Liman reuna-alueilla on syntynyt uusia ryhmiä, joiden teatteri puhuttelee, koska se kertoo asuinalueiden ongelmista, menneisyydestä ja tarpeista. Myös maakunnissa on paljon luovia ihmisiä.

Elämä on *ayni*, vastavuoroista, kuten Andeilla sanotaan. Olisikin loistavaa, jos yhteiskunta ymmärtäisi teatterin merkityksen yhteisömmme kehittämisessä ja ryhtyisi suojelemaan ja edistämään sitä."